

(204. 1.)

GELEIDENDE BRIEF.

*Aan**Den Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal.*

’s GRAVENHAGE, den 7 Januari 1910.

Ter voldoening aan het verzoek der Kamer heb ik de eer U Hoogedelgestrenge aan te bieden eene Nota van Inlichtingen op het hierbij teruggaande adres met bijlagen van de vereeniging „Insulinde” te Bandoeng, ontvangen bij brief van 27 October 1908, n°. 36.

De Minister van Koloniën,

DE WAAL MALEFIJT.

(204. 2.)

NOTA VAN INLICHTINGEN.

De adressanten teekenen bij hun adres van 18 Augustus 1908 protest aan tegen eene meer dan drie jaren te voren, immers op 7 Januari 1905 van den Gouverneur-Generaal uitgegane en daarna in het *Bijblad* op het *Indisch Staatsblad* onder n°. 6193 openbaar gemaakte circulaire, waarbij onder de aandacht van de chefs der departementen van algemeen bestuur en van de hoofden van gewestelijk bestuur werd gebracht, dat vele landsbetrekkingen, als regel door Europeanen bekleed, zonder eenig nadeel voor den dienst aan inlanders tegen lagere bezoldiging zouden kunnen worden opgedragen en dat ’s lands belang eischt om, bij de vervulling van bestaande zoowel als bij het instellen van nieuwe betrekkingen, voormeld beginsel overal waar zulks mogelijk is toe te passen. Daaraan werd nog toegevoegd, dat, naar de meening van den Gouverneur-Generaal, voor de vervulling van betrekkingen tegen laag traktement ook Indo-Europeanen in plaats van inlanders konden worden aangesteld, waarbij de landvoogd

dan echter de voorkeur wenschte te zien gegeven aan gewezen militairen.

Het protest nu van de adressanten is vooral gericht tegen deze bijvoeging, waarin zij, met betrekking tot de vervulling van Staatsambten, een met de wet strijdig onderscheid gemaakt zien tusschen Europeanen en Indo-Europeanen en de laatsten zelfs achtergesteld meenen te zien bij inlanders. Het behoeft nauwelijks betoogd te worden, dat deze bedoeling aan de circulaire geheel vreemd was.

Naarmate in de inlandsche maatschappij de vruchten van het onderwijs in ruimer kring aan den dag traden, werd ook het vraagstuk meer actueel, hoe van die krachten gebruik ware te maken ten bate van de ontwikkeling des lands en met name, welke landsbetrekkingen, te voren alleen door Europeanen bekleed, maar niet behoorende tot die waarvoor slechts Europeanen in aanmerking kunnen komen, waren te doen vervullen door inlanders, die zich de voor hare vervulling noodzakelijke ontwikkeling hadden verworven.

Moesten nu de betrekkingen die even goed door inlanders als door Europeanen vervuld konden worden, als de vervulling door eerstgenoemden met verlaging der bezoldiging gepaard ging, voor de laatsten worden afgesloten? Het zou zeker niet billijk zijn geweest, allermint tegenover de in Indië geboren Europeanen, die evenzeer kinderen des lands zijn, wier behoeften daardoor andere zijn dan die der uit Europa komende Europeanen en die zich juist eerder voor het verlaagde traktement zouden kunnen verbinden dan de laatstbedoelden, voor wie dit eigenlijk uitgesloten zou zijn. Dit nu onder de aandacht te brengen van de chefs der departementen en van de hoofden van gewestelijk bestuur, was van het slot der circulaire de zeer duidelijke bedoeling. Werd door hen een traktement verlaagd tot een naar de behoeften van de kinderen des lands berekend peil, dan behoeften in Indië geboren Europeanen, die er naar mochten dingen, daarvan niet te worden uitgesloten. Hoe de adressanten daarin eene achterstelling der Indo-Europeanen bij inlanders hebben kunnen zien, is den ondergeteekende niet minder onverklaarbaar dan hun protest wegens het maken van onderscheid tusschen in Indië en buiten Indië geboren Europeanen, waarvoor, de toch zeer duidelijke bedoeling der circulaire in het oog houdende, geen redelijke grond bestaat.

De circulaire is echter kort voor het aftreden van den vorigen Gouverneur-Generaal ingetrokken, omdat het vraagstuk der regeling van de positie van inlanders in betrekkingen, welke als regel door Europeanen worden vervuld, principieel in behandeling is genomen en op de daaromtrent te nemen beslissing zou worden vooruitgelopen door verdere toepassing van het beginsel dat in die circulaire was neergelegd.

De Minister van Koloniën,

DE WAAL MALEFIJT.

